

Nr 33.

Av herr **Schlyter m. fl.**, angående löneställningen för chefen för fångvårdsstyrelsen.

Verkscheferna tillhöra för närvarande i allmänhet löneplan B eller löneplan C, beroende på om befattningen tillsättes genom fullmakt eller medelst förordnande för viss tid. Löneläget för dessa båda slag av befattningar skiljer sig därigenom att förordnandetjänsterna genomgående äro förenade med 2 000 kronor högre lön än motsvarande fullmaktstjänster. Denna löneskillnad har ansetts påkallad med hänsyn till den lösare anställningsform som tillsättning med förordnande i allmänhet innebär.

Överdirektören och chefen för fångvårdsstyrelsen är för närvarande placerad i lönegrad B 2 (årslön utan tillägg 16 000 kronor).

I samma lönegrad återfinnas cheferna för statistiska centralbyrån och kontrollstyrelsen.

I B 3 (årslön 18 000 kronor) äro placerade bland annat cheferna för försäkringsrådet, kammarkollegiet, statskontoret, riksräkenskapsverket, skolöverstyrelsen och lantmäteristyrelsen samt generallotsdirektören.

Cheferna för socialstyrelsen, riksförsäkringsanstalten, pensionsstyrelsen, medicinalstyrelsen, byggnadsstyrelsen, lantbruksstyrelsen och kommerskollegium åtnjuta lön enligt C 12 (20 000 kronor).

Till jämförelse må nämnas att cheferna för egnahemsstyrelsen, skogsstyrelsen och försäkringsinspektionen återfinnas i C 10 (18 000 kronor).

I 1947 års statsverksproposition föreslås — För flera huvudtitlar gemensamma frågor s. 73 — förbättrad löneställning för de verkschefer, som för närvarande åtnjuta lön enligt löneplan B. Sålunda föreslås uppflyttning till B 3 för bland annat cheferna för fångvårdsstyrelsen, statistiska centralbyrån och kontrollstyrelsen. Samma löneställning som för förordnandetjänsterna i C 12 föreslås tillkomma cheferna för försäkringsrådet, kammarkollegiet och statskontoret samt generallotsdirektören. Beträffande bland annat cheferna för riksräkenskapsverket och lantmäteristyrelsen har förslag om löneförbättring ansetts ej böra framläggas med hänsyn till organisationsutredningar; ej heller beträffande chefen för skolöverstyrelsen.

Ehuru sålunda en förbättrad löneställning föreslås för chefen för fångvårdsstyrelsen — från B 2 till B 3 — synas starka skäl tala för att en ytterligare förbättring av hans löneställning kommer till stånd genom att han erhåller ställningen som generaldirektör. Till stöd härför anföres följande.

Till följd av de senare årens omfattande nydaningsarbete på kriminalpolitikens område har omfattningen av fångvårdsstyrelsens arbete ökat väsentligt. Detta framgår bland annat av Kungl. Maj:ts proposition nr 225 år 1946, där departementschefen också framhåller, att den betydande ökningen av fång-

vårdsstyrelsens arbetsbörda haft till följd »att den ursprungliga ramen för styrelsens organisation i viss mån sprängts». Till denna utveckling har främst bidragit de genomgripande förändringar beträffande straffverkställigheten, som börjat tillämpas den 1 juli 1946. Härigenom ha de socialvårdande synpunkterna och strävandena till en rationell organisation av arbetsdriften vid anstalterna skjutits i förgrunden. Enligt beslut vid 1946 års riksdag har också fångvårdsstyrelsen från och med ingången av detta budgetår organiserats på fyra i stället för förut två byråer, nämligen utom den förutvarande kansli-byrån och kameralbyrån jämväl en socialbyrå och en arbetsbyrå.

Styrelsens arbete är numera till omfattningen och arten helt annorlunda än förr. Fördelningen av intagna på olika anstalter sker enligt de nya verkställighetsreglerna med hänsyn till de intagnas fysiska och psykiska utrustning, yrkesutbildning och föregående vandel m. m., icke som tidigare efter så schematiska grunder som strafftidens längd och dylikt. Beslut om var den dömda skall undergå straffet fattas i varje särskilt fall av fångvårdsstyrelsen med stöd av de upplysningar angående den intagne som finnas att hämta i rannsakningsprotokoll och förundersökningar samt de uppgifter som lämnas av fångvårdsanstalternas styresmän och läkare vid de summariska observationer, vilka skola företagas beträffande envar som dömts till straff å sex månader eller därutöver. Under verkställighetens gång har styrelsen vidare att pröva en rad ärenden, sammanhängande med den nu införda friare och mera individuella behandlingen. Frågorna om rätt för intagen att erhålla permission och att erhålla s. k. frigång för att arbeta hos arbetsgivare utom anstalten höra sålunda till nytillkomna ärenden; dessa ärenden ha tagit väsentlig omfattning. Här må också nämnas frågorna om understöd till de intagnas familjer och till den intagne vid avgången från anstalten. Inspektionsverksamheten har måst intensifieras med hänsyn både till arbetsdriften och till de intagnas behandling i övrigt. Under förarbetena till den nya lagstiftningen om straffverkställigheten framhölls i skilda instanser, att en vägledande och kontrollerande verksamhet från styrelsens sida utgjorde en förutsättning för att den fria och individualiserande behandlingen på fångvårdens anstalter skulle kunna fungera på ett betryggande sätt.

Utvidgningen av styrelsens arbetsbörda och ansvar torde också belysas av den omständigheten att på senaste år tillkommit nya lagar om förvaring och internering i säkerhetsanstalt (i kraft den 1 januari 1946) samt lagen om villkorlig dom och lagen om villkorlig frigivning. Sistnämnda två lagar beteckna jämte den nya straffverkställighetslagen ett genombrott i kriminalpolitiken. Lagarna om villkorlig dom och villkorlig frigivning äro det synliga resultatet av den strävan mot kriminalvård i frihet, som nu förmärkes i alla kulturländer. På annat håll sorterar emellertid ofta vården om villkorligt dömda och villkorligt frigivna under andra centrala ämbetsverk än fångvården gör. Genom den nu nämnda lagstiftningen har fångvårdsstyrelsen fått sig ålagt att taga sig an frågorna om övervakning, tillsyn och eftervård av det i frihet vårdade klientelet. Från ett för några år sedan upprättat, till fång-

vårdsstyrelsen förlagt centralt register över villkorligt dömda och å anstalt intagna har styrelsen möjlighet att följa tillämpningen av dessa lagar. Arbetet på fältet utföres av tretton skyddskonsulenter och fem skyddsassistenter, den s. k. skyddskonsulentorganisationen, som i full utsträckning började sin verksamhet den 1 januari 1944. Styrelsen är chefsmyndighet för denna organisation. I fråga om den villkorliga frigivningen är för övrigt att nämna, att styrelsen sedan den 1 januari 1945 har att ingripa med åtgärder mot frigiven, som åsidosätter sina förpliktelser, ävensom sedan den 1 januari 1947 att besluta angående fakultativa villkorliga frigivningar.

Sammanfattningsvis kan sägas, att medan fångvårdsstyrelsens arbete före kriget avsåg vård i fångvårdsanstalt av i medeltal 2 000 personer, har styrelsen efter de senast genomförda reformerna fått sig jämväl anförtrodd tillsynen av dem som samhället söker föra till rätta utan detentiva åtgärder — genom villkorlig dom och villkorlig frigivning. Antalet villkorligt dömda och villkorligt frigivna, som stå under övervakning, uppgår för närvarande till drygt 11 000 personer.

Antalet befattningar i fångvårdsstyrelsen är för närvarande 74. Befattningshavarna vid fångvårdsanstalterna uppgå till omkring 1 000. Skyddskonsulentorganisationen omfattar som förut nämnts 13 konsulenter och 5 assistenter. Sammanlagt 48 anstalter stå under fångvårdsstyrelsens ledning.

Då förslaget om utvidgad organisation av fångvårdsstyrelsen i anledning av den nya lagen om straffverkställighet framlades, ifrågasatte statskontoret i remissutlåtande om icke med hänsyn till den föreslagna utvidgningen av styrelsens organisation och de principer, som dittills tillämpats för verkschefernas lönegradsplacering, en förbättring av överdirektörens löneförmåner borde övervägas. Något förslag härom blev ej framlagt, vilket torde ha berott på att en utredning rörande fångvårdsstyrelsens permanenta organisation är avsedd att verkställas. Även om efter en sådan utredning jämkning i organisationen i något hänseende skulle komma att vidtagas, synes det uppenbart, att den omläggning av fångvården och kriminalvården, som vidtagits, påkallar att fångvårdsstyrelsens chef erhåller generaldirektörs tjänsteställning med samma löneställning som förtroendetjänsterna i C 12. Det kan i detta sammanhang omnämnas att chefen för fångvårdsstyrelsen intill år 1910 var generaldirektör.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att fångvårdsstyrelsens chef under namn av generaldirektör erhåller samma löneställning som förordnandetjänsterna i nuvarande lönegraden C 12.

Stockholm den 17 januari 1947.

<i>K. Schlyter.</i>	<i>Thorwald Bergquist.</i>	<i>Georg Andrén.</i>
<i>Arthur Heiding.</i>	<i>K. G. Ewerlöf.</i>	<i>Vilmar Ljungdahl.</i>
